अनुत्कर्षमात्रलिप्सा (anutkarṣamātra-lipsā) *f.* desire to obtain only the absence of drawing (of items) अनुत्कर्षमात्रलिप्सया देवताकल्पने पूषादिदेवताः कुतो न नियम्यन्ते BhāṭṭCan. 11.3 (*on* xiii. 2.5)

अनुत्कर्षरूप (anutkarṣa-rūpa) *adj.* having the nature of non-drawing, characterised by absence of drawing (of items) अनेनैव पूर्वोत्तरपक्षयोरुत्कर्षानुत्कर्षरूपं प्रयोजनमित्यपि सूचितम् MayūMāli. 112.4 (*on* ii. 1. 5)

अनुत्कर्षलाभ (anutkarṣa-lābha) *m.* obtainment of non-drawing (of items from their original place) संतर्दनविधेः प्रकरणादनुत्कर्षलाभात् षष्ठीसमासाश्रयणं वरमेत्यधिकशङ्कावारणाय दीर्घसोमवाक्यस्य पुनर्विचारः UpaPaiā. 27.30.

अनुत्कर्षसंभव (anutkarṣa-sambhava) *m.* possibility of non-shifting or not drawing of (an item from its original place) श्रुत्या विधिगतशब्देनैव देवतायाः कर्मणि समवायात् संबन्धादिन्द्रशब्देन महेन्द्रप्रकाशनानुपपत्तेर्नानुत्कर्षसंभवः MīmāKau. iii(2). 91. 16 (*on* ii. 1.16); BhāṭṭCan. 11 5 (*on* xiii. 2.5)

अनुत्कर्षोपपत्ति (anutkarṣopapatti) *f.* tenability of non-shifting (of an item from its original place) अनूयाजोत्कर्षेऽपि पिष्टलेपफलीकरणहोमयोरनुत्कर्षोपपत्त्या 'प्रासङ्गिकं च नोत्कर्षे'दित्यधिकरणविरोधाभावाच्चेति भावः MayūMāli. 185. 22 (*on* iii. 1. 2)

अनुत्कालितपौंस्न (anutkālita-pauṁsna) *adj.* whose virility is not expelled साण्ड इति। अनुत्कालितपौंस्न इत्यर्थः MayūMāli. 596. 19 (*on* ix. 1. 14); 692. 5 (*on* x. 3. 16)

अनुत्कीर्ण (an-utkīrṇa) *adj.* [*f.* -ā] **A** not having any cavity, not hollowed out गार्ह[पत्यस्य पुरस्तात् प्रागग्रे]षु कुशेषु द्वन्द्वं पात्राण्यासादयति।··· रौहिणहवन्यौ च स्रुचावनुत्कीर्णे KātyŚS. xxvi. 2. 10; **B** not dug out अनूख(ष)राम् ··· अनातपामनुत्कीर्णाम् ··· त्यजेयुर्देश मृत्तिकाः LaHārīSm. 73; **C** not engraved or carved out अनुत्कीर्णा यथा स्तम्भे संस्थिता शालभञ्जिका YogVā. iii. 10. 7; iii. 15. 2; अनुत्कीर्णा यथा पङ्के पुत्रिका चाथ दारुणि। यथा वर्णा मषीकल्के तथा सर्गाः स्थिताः परे YogVā. iii. 61. 24; ŚārṅgaPa. 4241; YogVā. vi(2). 194.25; अनुपस्कृतमनुत्कीर्णकाञ्चनाब्जादि ManvaVi. 664.10 (*on* 5.112)

अनुत्कीर्णपुत्रिक (anutkīrṇa-putrika) *adj.* on which a figure has not been engraved or carved out यथा न पुत्रिकाशून्यः स्तम्भोऽनुत्कीर्णपुत्रिकः। तथा भातं जगद्ब्रह्म तेन शून्यं न तत्पदम् YogVā. iii. 10. 9.

अनुत्कृष्ट (an-utkṛṣṭa) *adj.* **1** (item) not drawn (from its original place to somewhere else) वपाप्रचारेणानुत्कृष्टस्यानेनैव वाक्येनोत्कर्षः कर्तव्यः TantrVā. 1095. 9 (*on* iii. 6. 22); **2** not superior, inferior, cf. **अनुत्कृष्टजाति**; *m.* one not superior, inferior one न चोत्कृष्टासनं देयमनुत्कृष्टस्य चादरात् BrahmP. 221.78; *n.* one of the varieties of *jāti* (false argumentation or futile rejoinder based on) *anutkṛṣṭa* (same as *apakṛṣṭa*) which imposes absence of certain property in the subject on the analogy of the example वार्त्तिककारस्तु सममनुत्कृष्टमपकृष्टमुत्तरं जातिरिति मन्वान उत्तरवादिवाक्यगतमपकर्षं लक्षणया साम्यमाह TārkiRa. 248.15; सममनुत्कृष्टमपकृष्टमुत्तरं जातिरिति च जातिवादिसमः साधारणो नोत्कृष्टः अपकृष्ट इत्यर्थः NyāyPari. 222.7.

अनुत्कृष्टजाति (anutkṛṣṭa-jāti) *adj.* of an inferior caste हीनजातिम् उत्तमर्णादनुत्कृष्टजातिमधमर्णम् ··· ऋणनिस्तारार्थमुत्तमर्णः कर्म स्वापेक्षितं कृषिशुश्रूषणादि कारयेत् VīraMi. 466. 6 (*on* 2.43)

अनुत्कृष्टजातीय (anutkṛṣṭa-jātīya) *adj.* [P. v. 3.69] of an inferior type मृदादीनां मध्ये किंचिदनुत्कृष्टजातीयमपि तदुत्कृष्टजातीयद्रव्यसादृश्यमापाद्य Aparā. 826.3 (*on* 2.246)

अनुत्कृष्टता (anutkṛṣṭa-tā) *f.* the state of not being superior, inferiority ग्रामाधिपतिश्चौरादिदोषान् ··· प्रतिकर्तुमक्षमोऽनुत्कृष्टतया स्वयं दशग्रामाधिपतये कथयेत् ManvaMu. 268.6 (*on* 7. 116-117)

अनुत्कृष्टधर्मयुक्त (anutkṛṣṭadharma-yukta) *adj.* associated with inferior qualities अनुत्कृष्टधर्मयुक्तस्य वर्णनीयस्यालंकरणम् ··· न शोभातिशयकारितामावहति VakroJī. 135. 7.

अनुत्कृष्टपात्रप्रदान (anutkṛṣṭapātra-pradāna) *n.* giving of a vessel of inferior (quality) तुल्यमिति आढ्यस्योत्कृष्टपात्रप्रदानात् यत्फलं तद्दरिद्रस्यानुत्कृष्टपात्रप्रदानेन फलं भवति VīraMi.(Pūjā.) 322. 5.

अनुत्कृष्टविशेषण (anutkṛṣṭa-viśeṣaṇa) *adj.* having improper qualifiers तदिदं (वाक्यम्) अपुष्टार्थत्वादनुत्कृष्टविशेषणमनुदारं निरलंकारमाचक्षते SaraKaṇṭhā. 35.11.

अनुत्कृष्टविषयत्व (anutkṛṣṭaviṣaya-tva) *n.* the state of having reference to a person of an inferior caste अनुत्कृष्टविषयत्वे तु – उद्गूर्णे हस्तपादे तु दशविंशतिकौ दमौ BālaKrī. i. 277.3 (*on* 2.221)

अनुत्कृष्यमाण (an-utkṛṣyamāṇa) *adj.* not being removed from (the original place to elsewhere) अनुत्कृष्यमाण एव वा प्रगाथः ··· प्रकाशयिष्यति TantrVā. 406.18 (*on* ii. 1.21)

अनुत्कोट (an-utkoṭa) *adj.* devoid of crookedness (of the mind) अकुटिलत्वेति राज्ञोक्तोऽनुत्कोटो नुवितेति सः।··· स्माहालेखनीयकृतां वरः DvyāśraKā. 9.98 (comm. अनुत्कोटोऽकुटिलमनस्कः)

अनुत्कोटयत् (an-utkoṭayat) *adj.* not making crooked वचोऽनुत्कोटयन्स्माहालेखनीयकृतां वरः DvyāśraKā. 9.98.

अनुत्क्रम (an-utkrama) *m.* absence of going out (of the body), absence of departure न ह्यविदुषः प्राणानामनुत्क्रमः AṇuBh. 320. 3 (*on* iv. 2.5)

अनुत्क्रमण (an-utkramaṇa) *n.* absence of going out, absence of departure (प्रत्युत्थानाभिवादाभ्याम्) सप्राण एव भवत्यनुक्रमणात् (? अनुत्क्रमणात्) ManvaVi. 189. 8 (*on* 2.120)

अनुत्क्रम्य (an-utkramya) *ger.* not having gone out or departed सगुणविद्याफलस्य ··· अर्चिरादिगतिप्राप्यस्य अनुक्रम्य (? अनुत्क्रम्य) प्राप्त्यसंभवात् VedāntKa. 530.3 (*on* iv. 2. 1)

अनुत्क्रान्त (an-utkrānta) *adj.* not departed or gone out स यावदस्माच्छरीरादनुत्क्रान्तो भवति। तावज्जानाति ChāndoU. viii. 6. 4; न तर्ह्ययमनुत्क्रान्तेषु प्राणेषु मृतः BrahmSūBh.(Śaṁ.) 810.4 (*on* iv. 2.13)

अनुत्क्रान्तजीव (anutkrānta-jīva) *adj.* whose life-breath has not departed or gone out (of the body) (i. e. who is still alive) अब्रह्मण्यमनुत्क्रान्तजीवो योगस्थितो द्विजः। अनाथशव इत्यद्य बलाद् दग्धः KathāSaSāg. i. 4.111.

अनुत्क्रान्तप्राण (anutkrānta-prāṇa) *adj.* whose vital breath has not gone out or departed (from the body) न ह्यनुत्क्रान्तप्राणस्य देहाद्गतिः संभवति। अतोऽन्यविषयत्वात् गतेर्विदुषो जीवत एव मुक्तिस्सिद्धा IṣṭaSi. 78. 3; संजातविद्यः पुरुषः प्रारब्धवशादनुत्क्रान्तप्राणो जीवद्दशायामेव ब्रह्मानुभवतीत्यर्थः ŚrutaPra. ii. 605. 16 (*on* iv. 2. 13)

अनुत्क्रान्ति (an-utkrānti) *f.* non-departure, absence of going out (of the body) अमृतिश्चाप्यनुत्क्रान्तौ सत्सु प्राणेषु का मृतिः BṛĀraUBhVā. iii. 2. 25.

अनुत्क्रान्तिपक्ष (anutkrānti-pakṣa) *m.* alternative view of non-departure (of the vital breath from the body) अनुत्क्रान्तिपक्षं परिगृह्य ··· उच्छ्वयनादीनि समामनन्ति BrahmSūBh.(Śaṅ.) 810. 4 (*on* iv. 2.13)

अनुत्क्रान्तिपर (anutkrānti-para) *adj.* referring to non-departure यच्च निर्विशेषब्रह्मात्मैक्यध्यायिनोऽनुत्क्रान्तिपरं तदित्याह तन्मन्दम् GoviBh. 302. 5 (*on* iv. 2. 13)

अनुत्क्रामत् (an-utkrāmat) *adj.* not departing, not going out (of the body) तस्मिंश्च प्राणे प्रतिष्ठमाने तूष्णीं भवति अनुत्क्रामति सति, सर्व एव प्रतिष्ठन्ते तूष्णीं व्यवस्थिता बभूवुः PraśnaUBh. 253. 16 (*on* 2.4)

अनुत्क्रामुक (an-utkrāmuka) *adj.* [DEBRU. 480] not liable to stray away तथा ह यजमानात् पशवोऽनुत्क्रामुका भवन्ति KauṣīBr. 2.4 (5.17); 8.7 (38.24); 11.6 (51. 11)

अनुत्क्लिष्ट (an-utkliṣṭa) *adj.* not having the tendency of coming out (from the receptacle) सामान् दोषान् न निर्हरेत्। लीनान् धातुष्वनुत्क्लिष्टात् फलादामाद्रसानिव AṣṭāSaṁ. i. 114. 4 (1. 21); AṣṭāHṛ. i. 13. 28 (comm. स्वस्थानादचलितान्); प्रमाणं प्रतिमर्शस्य बिन्दुद्वितयमिष्यते। बिन्दुर्वा येन चोत्क्लेशो नानुत्क्लिष्टस्य जायते AṣṭāSaṁ. i. 157.22 (1.29)

अनुत्क्लिष्टकफ (anutkliṣṭa-kapha) *adj.* whose phlegmatic humour has not (got the tendency to) come out (from the receptacle) अनुत्क्लिष्टकफास्विन्नदुर्बलानां विशोधनात्। वायुर्लब्धास्पदो मर्म संशोष्याशु हरेदसून् CaraS. vi. 17. 91 (1941 Ed.); AṣṭāSaṁ. 33. 7 (4. 6); AṣṭāHṛ. iv. 4.18.

अनुत्क्लेश (an-utkleśa) *m.* condition in which a *doṣa* does not tend to come (out of the receptacle) पिपासायामनुत्क्लेशे लवङ्गस्याम्बु शस्यते। जातीफलस्य वा शीतं शृतं भद्रधनस्य वा SiddhYo. 6. 62.

अनुत्क्षिप्तभ्रू (anutkṣipta-bhrū) *adj.* eyebrow of which is not raised जिह्वालेहनेनादन्तदर्शनेनानुक्षि(? त्क्षि)प्तभ्रुवा ··· मुखेन AvantiKa. 104.8.

अनुत्क्षिप्ताञ्जलिपुट (anutkṣiptāñjalipuṭa) *adj.* in which the folded palms are not raised in supplication पिङ्गलकः ··· असहमानस्वयंग्राहि ··· अनुत्क्षिप्ताञ्जलिपुटम् ··· राजत्वमनुभवन्नास्ते Tantrākhyā. 4.14; पिङ्गलकः ··· अनुक्षि(? त्क्षि)प्ताञ्जलिपुटम् ··· राजत्वमनुबभूव Pañcā. 4.28.